

har i Valg til høje geistlige Stillinger historiske Exempler paa, at de Forudsætninger, hvorunder en geistlig Mand blev valgt til en højere geistlig Stilling, havde været saa falske, at Manden, da han havde faaet Embedet, stillede sig saaledes overfor dem, der havde valgt ham, at dersom de havde kunnet kaste ham ud af Embedet Dagen efter, saa vilde han ikke være bleven i det. Det er et urigtigt Haab, at man igjennem Menighedsvalget skal kunne skaffe en sikkert god Forstaaelse tilveie imellem Menighed og Præst; den kan kun sikres derved, at Valget bliver paa Tid. Dersom man nu vil sige, selv inden den Tid er forløbet, kan der indtræde Ulemper og opstaa Splid, saa svarer jeg, det er den menneskelige Usikkerhed, der hersker ved ethvert Forhold af den Art, men Tiden er jo i saa Fald begrænset. Det, man nu klager over, at Spliden mellem Menighed og Præst, saavidt den er tilstede, er ubegrænset, kan kun hæves derved, at enten Præsten afskediges af Regjeringen, hvilket i det Hele vilde være en farlig og kostbar Foranstaltning, eller flyttes til en anden Menighed, hvilket altid er et uheldigt Experiment, idet man ikke veed, om Spliden følger med Præsten eller bliver tilbage i den Menighed, hvorfra han kom. Jeg har troet at burde henlede Opmærksomheden paa disse Forhold, idet jeg tillige skal bemærke, at Correctivet, Retteltesmidlet i saa Henseende, ikke nødvendig behøver at søges i denne Lov, jeg siger ikke, at den jo kunde være et godt Middel, men jeg troer, der er et Middel, der ligger langt nærmere, maaskee hos den lovgivende Magt, maaskee hos Bestyrelsesmagten. En af de Hovedfeil — der er nemlig to — som for nærværende Tid er ved den præstelige Stilling i det Hele ligeoverfor Menigheden, er den, at vi have en universitariff ubegrænset Candidatur for Theologer, saaledes, at vi her have 16—20 Aars Anciennetets-theologer, som i den Tid ikke have været mere Theologer end bag paa min Haand, men kunne have forvaltet alle mulige Stillinger i Verden, og paa engang træde frem igjen med deres Anciennetet, deres Examen, og efter en meget ringe Prøvelse blive ansatte og meget vanskeligt forkastede (En Stemme: Jo!).

Det er meget sjældent, at vi have seet Noget blive forkastet ved denne Prøve; Værene være samtlige Candidater, dersom de virkelig have været saa gode, som man maa antage, at de have været, efter de Saa, som ere blevne registrerede ved denne Prøve. Den anden Mangel er den, at Præsten hele sin Levetid igjennem er kaldet til at stille sine pecuniaire Interesser offentlig frem, idet han kun kan finde Forefremmelse i sin Stilling ved at flyttes fra det mindre Kald, hvor han i sin Ungdomstid har samlet sig en Gjord af tilvorenne Mand, som kjende ham, som have Tillid til ham, som haabe paa ham, og paa hvilke han har Indflydelse; i det Dieblik, han har bragt det videst, søger han sjernt derfra et bedre Kald, et Kald, som bedre giver Brød for en opvoksende Familie; saa fornægter han hele den Kjærlighed, der skulde binde ham til sin Gjord, saa opgiver han hele det kristelige Liv og kommer et andetsteds hen som en heelt eller halvt forældet Mand, kommer hen til en stor Menighed, hvor hans Virksomhed ikke rækker til, og saa beviser han endnu yderligere, at hans Virksomhed ikke rækker til, derved, at han faaer en Hjelpepræst, en saakaldet Capellan, som tidligere er blevet Capellan, fordi han efter Andres Mening ikke var god nok til at blive fornem Præst, idet han maaskee kun har anden Character til sin Examen, og maaskee knap det — det er Altsammen Forhold, som kunne rettes uden dette Forslag, Forhold, som ligge ganske anderledes indensfor Statens Omraade, og som kunne rettes, uden at vi behøve at komme ind paa det kirkelige Gebeet; thi jeg skal villig indrømme, at det er meget vanskeligt at komme til at fastsætte Valget af kirkelige Præster, uden at have en Organisation af den hele Kirkeforfatning. Det er min suldkomne Dvertydning, at Bestræbelser i denne kirkelige Retning langt fra have den Betydning, som man tillægger den, det er min suldkomne Dvertydning, at dersom vi kunne tænke os et dybt religiøst Sind og kirkelig Ligegyldighed, saa have vi høvet os til det Høieste, vi kunne, i vor nuværende Tidsalder, og at enhver Ordben efter et virkelig gennemgribende kirkeligt Liv er at gribe efter et Skin, som ikke mere